

ΕΚΤΩΡ ΜΑΛΟ

ΜΕ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: ΑΛΙΚΗ Σ. ΠΡΑΝΑ

ΤΑ ΚΛΑΣΙΚΑ ΤΗΣ ΑΓΚΥΡΑΣ

ΑΥΤΟ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΑΝΗΚΕΙ ΣΤ' _____

_____

_____

_____

ΑΓΚΥΡΑ

Με οικογένεια

Εικονογράφηση εξωφύλλου: *Σταύρος Παλάντσας*
Εσωτερική εικονογράφηση: *Μιχ. Βενετούλιας*
Επιμέλεια-Διόρθωση: *Νέστορας Χούνος*

© 2006 ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΑΓΚΥΡΑ» Δ. Α. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Α.Β.Ε.Ε.,
για την παρούσα νέα έκδοση
Λ. Κατσώνη 271 και Γ. Παπανδρέου, Άγιοι Ανάργυροι, Τ.Κ. 135 62
Τηλ.: 210 2693800-4, Fax: 210 2693806-7
Κατάστημα Χονδρικής-Λιανικής: Πεσμαζόγλου 5 (Στοά Ορφέως)
Τηλ.: 210 3213507
Κεντρικό κατάστημα: ΑΓΚΥΡΑ-ΠΟΛΥΧΩΡΟΣ, Σόλωνος 124 - Αθήνα
Τηλ.: 210 3837667, 210 3837540, Fax: 210 3837066
e-mail agyra@agyra.gr • www.agyra.gr

ISBN: 960-422-279-1

Απαγορεύεται η αναπαραγωγή μέρους ή όλης της έκδοσης, η μεταφορά σε οποιοδήποτε ηλεκτρονικό αποθηκευτικό σύστημα ή αναμετάδοση με οιασδήποτε μορφής ηλεκτρονικά, μηχανικά, φωτοτυπικά ή άλλα μέσα, χωρίς την προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

ΤΑ ΚΛΑΣΙΚΑ ΤΗΣ ΑΓΚΥΡΑΣ

ΕΚΤΩΡ ΜΑΛΟ

Με οικογένεια

Μετάφραση

ΑΛΙΚΗ Σ. ΒΡΑΝΑ

αγκυρα

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΕΞΩ ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΡΙΣΙ

Όπως συμβαίνει συχνά το Σάββατο, κατά τις τρεις η ώρα, όλοι οι δρόμοι γύρω από την πύλη του Μπερσί ήταν γεμάτοι κόσμο, και στο πλακόστρωτο, σχηματίζοντας τέσσερις ατέλειωτες σειρές, τα αμάξια έμπαιναν όπως όπως στην ουρά: μακρόστενα κάρα φορτωμένα με βαρέλια, σούστες με κάρβουνα ή υλικά οικοδομών, χειράμαξες με άχυρο ή σανό, που όλα, κάτω από τον καθαίο και ζεστό ήλιο του Ιουνίου, περίμεναν τον ελεγκτή, για να μπουν στο Παρίσι την παραμονή της Κυριακής.

Ανάμεσα σ' όλα αυτά τ' αμάξια, και αρκετά μακριά από τον φράχτη, έβλεπε κανείς ένα κάρο παράξενο στην όψη με κάτι το θλιβερά κωμικό, κάτι σαν ρουλότα τσιγγάνων, αλλά πιο απλό ακόμη, μ' ελαφρύ σκελετό τυλιγμένο σε χοντρό ύφασμα και στέγη από κατραμωμένο χαρτόνι που στεκόταν πάνω σε τέσσερις χαμηλές ρόδες.

Κάποτε, το ύφασμα θα έπρεπε να ήταν μπλε, αλλά τώρα φάνταζε τόσο ξεθωριασμένο, τόσο βρόμικο και φθαρμένο, που το χρώμα του θα το 'βρισκε κανείς μόνο με πιθανότη-

τες, όπως με το «περίπου» θα μπορούσε να διακρίνει τις μισοσβησμένες επιγραφές που σκέπαζαν τις τέσσερις πλευρές του. Η μια με ελληνικά γράμματα άφηνε να φαίνεται μόνο η αρχή της λέξης: *φωτογ·* η άλλη, από κάτω, έμοιαζε να είναι στα γερμανικά: *graphie·* μια άλλη, στα ιταλικά: *fia·* και, τέλος, η πιο πρόσφατη απ' όλες, στα γαλλικά, *photographie*, ήταν σίγουρα η μετάφραση όλων των άλλων, δείχνοντας έτσι ως ενδεικτικό σήμα τις διάφορες χώρες απ' όπου είχε περάσει το σαραβαλιασμένο αμάξι πριν μπει στη Γαλλία και φτάσει στις πύλες του Παρισιού.

Μα ήταν δυνατόν ο γάιδαρος που το έσερνε, να το είχε οδηγήσει από τόσο μακριά;

Ήταν τόσο αδύνατος, εξουθενωμένος και στεγνός, που με την πρώτη ματιά κανείς δεν θα το πίστευε· όμως, αν τον κοίταζες καλύτερα κι από πιο κοντά, έβλεπες ότι η εξάντληση αυτή δεν ήταν παρά το αποτέλεσμα της κούρασης και της φτώχειας. Στην πραγματικότητα, ήταν ένα ζώο γεροδεμένο, αρκετά μεγαλόσωμο, μεγαλύτερο απ' όσο φτάνουν συνήθως τα γαϊδούρια στην Ευρώπη, λυγερό, με τρίχωμα σταχτί σ' όλο του το σώμα και ανοιχτότερο στην κοιλιά, παρ' όλη τη σκόνη του δρόμου που το λέρωνε. Μαύρες οριζόντιες γραμμές διακρίνονταν στα λεπτά του πόδια κι όσο κουρασμένο κι αν ήταν κρατούσε το κεφάλι του ψηλά, γεμάτο θέληση, αποφασιστικότητα και πονηριά. Τα χάμουρά του ήταν ανάλογα με το αμάξι, στερεωμένα με πολύχρωμους σπάγκους, άλλους χοντρούς κι άλλους λεπτούς –σίγουρα θα είχαν μαζευτεί από τον δρόμο– μα που χάνονταν κάτω από τ' ανθισμένα κλαδιά και τις φτέρες που το σκέπαζαν για να το προστατέψουν από τον ήλιο και τις μύγες.

Πλάι του, καθισμένη στην άκρη του πεζοδρομίου, βρισκόταν μια κοπελίτσα έντεκα με δώδεκα χρόνων, που το πρόσεχε.

Το σουλούπι της ήταν παράξενο: κάπως ασυνάρτητο, αλλά χωρίς τίποτα το χοντροκομμένο, φαινόταν σαν να καταγόταν από πολλές ράτσες μαζί. Κι ενώ τα μαλλιά ήταν ανοιχτόχρωμα και η επιδερμίδα κάτασπρη, το πρόσωπο έπαιρνε μια λεπτή γλύκα που τονιζόταν από κατάμαυρα, αμυγδαλωτά, έξυπνα και σοβαρά μάτια. Και το στόμα έδειχνε σοβαρό. Χαλαρωμένο από τη στιγμή της ξεκούρασης, το σώμα είχε τις ίδιες χάρες με το κεφάλι: οι ώμοι λεπτοί, χαμένοι σε μια αξιοθρήνητη καρό ζακέτα σε ακαθόριστα χρώματα, ίσως μαύρη κάποτε· και τα πόδια δυνατά και αποφασιστικά κάτω από μια πλατιά, κουρελιασμένη φούστα. Όμως, η φτώχεια και η κούραση δεν αφαιρούσαν τίποτα από την περηφάνια εκείνης που τυραννούσαν.

Καθώς ο γάιδαρος έστεκε πίσω από ένα ψηλό και πλατύ κάρο, φορτωμένο σανό, δεν θα ήθελε και πολλή προσοχή, αν πότε πότε δεν διασκεδάζε αρπάζοντας μια μπουκιά χόρτο που τραβούσε αργά και προσεκτικά, σαν έξυπνο ζώο, που ξέρει ότι κάνει κάτι κακό.

- Παλικάρι, θα σταματήσεις επιτέλους;

Αμέσως, ο γάιδαρος έσκυβε το κεφάλι σαν ένοχος που μετανοεί, αλλά μόλις έτρωγε τον σανό μισοκλείνοντας τα μάτια και κουνώντας τ' αφτιά του, ξανάρχιζε με μια βιασύνη που φανέρωνε την πείνα του.

Κάποια στιγμή, κι ενώ το κοριτσάκι τον είχε μαλώσει για τέταρτη ή πέμπτη φορά, μια φωνή ακούστηκε από το κάρο:

- Περίνα!

Η μικρή τινάχτηκε όρθια, ανασήκωσε το ύφασμα και μπήκε μέσα στο κάρο, όπου μια γυναίκα ήταν ξαπλωμένη σ' ένα στρώμα τόσο λεπτό που έμοιαζε σαν κολλημένο στο δάπεδο.

- Με φώναξες, μαμά;

- Τι κάνει το Παλικάρι και το μαλώνεις;

- Τρώει σανό από την άμαξα που είναι μπροστά μας.

- Πρέπει να τον εμποδίσεις.

- Μα, πεινάει.

- Η πείνα δεν μας δίνει το δικαίωμα να παίρνουμε κάτι που δεν μας ανήκει· τι θ' απαντήσεις στον αμαξά, άμα θυμώσει;

- Καλά, μαμά, θα τον προσέχω περισσότερο.

- Αργούμε να φτάσουμε στο Παρίσι;

- Περιμένουμε τον ελεγκτή.

- Πόση ώρα ακόμη;

- Πονάς;

– Μην ανησυχείς. Είναι επειδή είμαι κλεισμένη εδώ μέσα, απάντησε η μπτέρα με λαχανιασμένη φωνή που έμοιαζε περισσότερο με σφύριγμα.

Κι όμως, τα λόγια της μάνας ήταν για να καθησυχάσει την κόρη της. Στην πραγματικότητα, βρισκόταν σε μια κατάσταση αξιολύπητη, χωρίς ανάσα, χωρίς δύναμη, χωρίς ζωή, και μολονότι δεν είχε ξεπεράσει τα είκοσι έξι ή είκοσι επτά, στο τελευταίο στάδιο της καχεξίας. Ωστόσο, όσο κι αν η αρρώστια τα είχε μεταλλάξει, τα χαρακτηριστικά της μαρτυρούσαν μια περασμένη ομορφιά με γλυκά και συμπονετικά μάτια, σαν της κόρης της, πάνω σ' ένα λεπτό πρόσωπο.

– Μήπως θέλεις να σου δώσω τίποτα; ρώτησε η Περίνα.

– Τι;

– Έχει πολλά μαγαζιά. Θα σου αγοράσω ένα λεμόνι και θα γυρίσω αμέσως.

– Όχι. Ας κρατήσουμε τα χρήματά μας. Είναι τόσο λίγα! Πήγαινε κοντά στο Παλικάρι και πρόσεχέ το, να μην κλέβει τον σανό.

– Αυτό δεν είναι και τόσο εύκολο.

– Το ξέρω, αλλά να 'χεις το νου σου.

Η μικρούλα ξαναγύρισε πλάι στον γάιδαρο και σε μια στιγμή που όλα τ' αμάξια κύλησαν λίγο μπροστά, τον συγκράτησε με τέτοιο τρόπο ώστε να βρίσκεται μακριά από τον σανό και να μην μπορεί να τον φτάσει.

Εκείνος στην αρχή διαμαρτυρήθηκε και θέλησε να προχωρήσει, όμως η μικρή τού μίλησε τρυφερά, τον κολάκεψε, τον φίλησε στη μουσούδα. Τότε, εκείνος χαμήλωσε με ολοφάνερη ικανοποίηση τα μακριά του αφτιά και κάθισε ήσυχος.

Τώρα που δεν είχε πια να νοιάζεται γι' αυτόν, η μικρή άρχισε να διασκεδάζει χαζεύοντας γύρω της: το πηγαινέλα των

μικρών βαποριών και των ρυμουλκών στο ποτάμι, τις μεγάλες μαούνες και τους γεραμούς που τις ξεφόρτωναν απλώνοντας τα πελώρια σιδερένια χέρια τους και παίρνοντας το φορτίο τους –πέτρες, άμμο ή κάρβουνο– για να το αδειάσουν στα βαγόνια και για να το τοποθετήσουν με σειρά πάνω στην αποβάθρα, αν ήταν βαρέλια ή κιβώτια· την κίνηση των τρένων στη γέφυρα του σιδηροδρόμου που τα τόξα της εμπόδιζαν τη θέα του Παρισιού και, τέλος, κοντά της, μπροστά στα μάτια της, τη δουλειά των ελεγκτών που διαπερνούσαν με μακριές βέργες το άχυρο, ή σκαρφάλωναν πάνω στα βαρέλια, τα τρυπούσαν μ' ένα τρυπάνι και μάζευαν σε μια ασημένια κούπα το κρασί που ξεπεταγόταν, δοκιμάζοντας μια σταλιά και φτύνοντας το υπόλοιπο.

Τι παράξενα που ήταν όλα αυτά! Τα κοίταζε με τόσο ενδιαφέρον, που η ώρα περνούσε χωρίς να την καταλαβαίνει.

Εδώ και αρκετή ώρα ένα αγόρι, γύρω στα δώδεκα, που έμοιαζε με κλόουν και που σίγουρα ανήκε σε κάποιο καρναβάλι πλανόδιων καλλιτεχνών, στριφογύριζε γύρω της, χωρίς εκείνη να του δίνει σημασία. Τέλος, το αγόρι αποφάσισε να της μιλήσει:

– Τι ωραίος γάιδαρος!

Δεν του απάντησε.

– Είναι του τόπου μας; Θα μου φαινόταν παράξενο.

Τον κοίταξε και, βλέποντας ότι στο κάτω κάτω φαινόταν καλό παιδί, καταδέχτηκε να του απαντήσει:

– Τον έχουμε φέρει από την Ελλάδα.

– Από την Ελλάδα!

– Γι' αυτό λέγεται Παλικάρι.

– Α, γι' αυτό!

‘Όμως, παρ’ όλο το καταφατικό χαμόγελό του, δεν ήταν καθόλου σίγουρος πως είχε καταλάβει γιατί ένας γάιδαρος που έρχεται από την Ελλάδα πρέπει να ονομάζεται Παλικάρι.

- Κι είναι μακριά η Ελλάδα; ρώτησε.
- Πολύ μακριά.
- Πιο μακριά κι από... την Κίνα;
- ‘Όχι, αλλά μακριά.
- Κι εσείς έρχεστε από την Ελλάδα;
- Από πιο μακριά.
- Από την Κίνα;
- ‘Όχι. Μόνο το Παλικάρι κατάγεται από την Ελλάδα.
- Και πηγαίνετε στη γιορτή των Αναπήρων;
- ‘Όχι.
- Πού πηγαίνετε;
- Στο Παρίσι.
- Πού θ’ αφήσετε τη ρουλότα σας;
- Μας είπαν ότι στην Οξέρ υπάρχουν ελεύθερες θέσεις στις λεωφόρους των οχυρών.

Ο μικρός χτύπησε τα πόδια του, σκύβοντας το κεφάλι.

- Στις λεωφόρους των οχυρών, ε; Πο, πο, πο!
- Δεν υπάρχουν θέσεις;
- Πώς, υπάρχουν!
- Ε, τότε;
- Δεν είναι για σας. Τα οχυρά δεν είναι καλό μέρος. Έχετε άντρες στη ρουλότα σας, άντρες γερούς που να μη φοβούνται τις μαχαιριές; Θέλω να πω, που να τις δίνουν και να τις τρώνε;
- Είμαστε μόνο η μητέρα μου κι εγώ. Κι η μητέρα μου είναι άρρωστη.
- Τον γάιδαρό σας, τον θέλετε;

- Και βέβαια.
- Λοιπόν, μέχρι αύριο θα σας τον έχουν κλέψει. Αυτό για την αρχή. Έχετε να πάθετε κι άλλα. Σου το λέω εγώ, ο Διπλοξίγκης.
- Κι είναι αλήθεια;
- Και βέβαια είναι αλήθεια. Δεν έχετε ξανάρθει στο Παρίσι;
- Ποτέ.
- Το βλέπω. Όστε αυτά τα μουλάρια στην Οξέρ, σας είπαν ότι μπορείτε να μείνετε εκεί; Γιατί δεν πάτε στου μπαρμπα-Αλμυρού;
- Δεν τον ξέρουμε.
- Είναι ο ιδιοκτήτης του κτήματος Γκιγιά! Εκεί υπάρχουν φράχτες που κλείνουν τη νύχτα. Δεν έχετε να φοβηθείτε τίποτα, γιατί όλοι ξέρουν ότι ο μπαρμπα-Αλμυρός δεν θα δισταζε να πυροβολήσει όποιον δοκίμαζε να μπει τη νύχτα.
- Κι είναι ακριβά;
- Τον χειμώνα που όλοι μαζεύονται στο Παρίσι, ναι. Όμως, αυτή την εποχή είμαι σίγουρος ότι δεν θα σας ζητήσει περισσότερα από σαράντα πεντάρες τη βδομάδα, κι ο γάιδαρός σας θα βρει άφθονη τροφή, αν του αρέσουν τα γαϊδουράγκαθα.
- Νομίζω ότι του αρέσουν!
- Τότε θα είναι ευχαριστημένος. Κι έπειτα, ο μπαρμπα-Αλμυρός δεν είναι κακός άνθρωπος.
- Αλμυρός, είναι τ' όνομά του;
- Όχι. Τον λένε έτσι γιατί όλο διψάει. Είναι ένας παλιός ρακοσυλλέκτης που κέρδιζε πολλά, αλλά σταμάτησε αυτή τη δουλειά όταν έσπασε το χέρι του. Βλέπεις, μ' ένα χέρι δεν είναι εύκολο να αδειάζεις τους σκουπιδοτενεκέδες. Γι' αυτό κι εκείνος άρχισε να νοικιάζει τη γη του, τον χειμώνα για τις

ρουλότες και το καλοκαίρι για ό,τι του την ζητήσουν. Μαζί μ' αυτό, όμως, κάνει κι εμπόριο: πουλάει και μικρά σκυλάκια.

– Κι είναι μακριά από 'δώ;

– Όχι, στη Σαρόν. Αλλά βάζω στοίχημα ότι δεν θα ξέρεις τη Σαρόν.

– Δεν έχω ξανάρθει στο Παρίσι.

– Να, είναι κατά 'κεί.

Κι άπλωσε το χέρι του μπροστά του, δείχνοντας τον βορρά.

– Μόλις περάσετε την πύλη, στρίβετε αμέσως δεξιά και προχωρείτε στη λεωφόρο, πλάι στα οχυρά, κάπου μισή ώρα. Όταν διασχίσετε τη Βενσέν, που είναι μια άλλη πλατιά λεωφόρος, στρίβετε αριστερά και ρωτάτε. Όλοι ξέρουν το κτήμα Γκιγιό.

– Σας ευχαριστώ. Θα το πω στη μαμά. Μάλιστα, αν θέλετε να μείνετε για λίγο κοντά στο Παλικάρι, θα της το πω τώρα αμέσως.

– Πολύ ευχαρίστως. Θα του ζητήσω να μου μάθει ελληνικά.

– Σας παρακαλώ, μην το αφήνετε να τρώει από τον ξένο σάνο.

Η Περίνα μπήκε στην άμαξα κι επανέλαβε στη μητέρα της όλα όσα της είχε πει ο μικρός κλόουν.

– Αν είναι έτσι, δεν χρειάζεται να το σκεφτούμε. Πρέπει να πάμε στη Σαρόν. Μα θα βρεις τον δρόμο; Να σκεφτείς ότι θα είμαστε στο Παρίσι!

– Μου φαίνεται πως είναι πολύ εύκολο!

Τη στιγμή που ετοιμαζόταν να βγει, ξαναγύρισε κοντά στη μητέρα της κι έσκυψε από πάνω της:

– Υπάρχουν πολλά σκεπασμένα αμάξια που γράφουν: «Εργοστάσια Μαροκούρ», και από κάτω το όνομα «Βιλφράν

Πενταβουάν». Και πάνω στα βαρέλια με το κρασί, εκεί στην αποβάθρα, πάλι το ίδιο όνομα βλέπω γραμμένο.

– Αυτό δεν είναι παράξενο. Το παράξενο είναι να βλέπεις αυτές τις λέξεις γραμμένες παντού.